

KOL

Du känner dig andfådd och har långvarig eller återkommande hosta. Du har en trånghets känsla i bröstet och känner dig ovanligt trött. Besvärerna har lett till att du inte orkar utöva aktiviteter i samma utsträckning som tidigare. Promenaden till mataffären är mer ansträngande än förr trots att du börjat gå i ett lugnare tempo.

Detta är en vanlig bild om man drabbats av lungsjukdomen KOL. Andra symtom som förekommer vid KOL är pipande andning och ökad slemproduktion. Vilka av dessa symtom man har och hur mycket de inverkar på ens liv är olika för olika personer.

KOL står för kroniskt obstruktiv lungsjukdom. I Sverige lider cirka en halv miljon människor av sjukdomen. Från att ha varit vanligare hos män är det numera ungefär lika många män som kvinnor som drabbas av KOL. Sjukdomen är ovanlig före fyrtioårsåldern, därefter ökar förekomsten med stigande ålder. Den absolut främsta orsaken till KOL är tobaksrökning men ärftliga faktorer och luftföroreningar har också betydelse.

Vid KOL föreligger en inflammation som främst drabbar de små luftvägarna. Luftvägarna förträngs vilket framförallt försvårar utandningen och medför ett påtagligt ökat andningsarbete. Man förmår inte vara lika aktiv som vanligt och känner sig också tröttare. Vid KOL föreligger ofta även inslag av emfysem, vilket innebär att de små lungblåsorna smälter samman till större blåsor. Detta gör dels att det blir en mindre kontaktyta mellan blod och luft så att förmågan att ta upp syre från inandningsluften försämras, dels att lungans elastiska återfjädring minskar vilket försvårar utandningen.

Även om KOL är en kronisk sjukdom där lungfunktionen inte helt kan återställas så går det att lindra besvärerna och förbättra orken.

Behandling

Den absolut viktigaste åtgärden vid KOL är rökavvänjning. Att sluta röka är det enda som påtagligt kan förhindra ytterligare lungfunktionsförlust. Nikotinersättningsprodukter kan vara till hjälp. Vaccination mot influensa och lunginflammation rekommenderas, då man vid KOL kan drabbas extra hårt av infektioner. Fysisk aktivitet och motion är också viktigt.

Regelbunden läkemedelsbehandling vid KOL ges i första hand med luftrörsvidgande läkemedel som bör sättas in tidigt i sjukdomsförloppet. Vid otillräcklig effekt kan man kombinera två olika luftrörsvidgare.

Om man upplever återkommande försämringsperioder kan läkaren ordinera kortison i inhalationsform som tillägg.

Uppdaterat 2022-02-11

SE2202103946

Source URL: <https://www.novartis.com/se-se/patienter-och-vardgivare/behandlingsomraden/kol>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/se-se/se-se/patienter-och-vardgivare/behandlingsomraden/kol>